

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobkyně: **X. CH.**, zast. Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou se sídlem Praha 2, nám. I. P. Pavlova 3, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 47 Az 80/2004 – 26 ze dne 25. 2. 2005,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 47 Az 80/2004 – 26, ze dne 25. 2. 2005 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále též stěžovatelka) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného č.j. OAM-565/LE-01-07-2004, ze dne 20. 12. 2004. Rozhodnutím správního orgánu nebyl stěžovatelce k její žádosti udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Současně bylo rozhodnuto, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Dle názoru krajského soudu byla skutková zjištění, z nichž rozhodnutí vycházelo, dostatečná a závěr správního orgánu vyjádřený v napadeném rozhodnutí je v souladu se zákonem. Tvrzení žalobkyně o jejích problémech souvisejících s účastí na aktivitách hnutí

Falun Gong shledal soud účelovými, zejm. pro minimální orientaci stěžovatelky v otázkách smyslu a účelu tohoto hnutí a její pouze sporadické účasti na cvičeních tímto hnutím organizovaných. Těchto se navíc stěžovatelka účastnila pouze s cílem zlepšení své špatné ekonomické situace. Odůvodněnost uvedeného závěru pak dle soudu jen umocňuje tvrzení samotné stěžovatelky, podle něhož přicestovala do ČR za prací. Krajský soud přisvědčil žalovanému rovněž v tom, že za pronásledování nelze považovat ani tu skutečnost, že stěžovatelka viděla údajný zatykač na svou osobu, aniž by však pro svou negramotnost věděla, co obsahuje, resp. čeho se týká. Tvrzení stěžovatelky o její obavě z možného zatčení jsou dle soudu natolik neurčitá, nejasná a nepodložená, že jim nemohl přiznat větší věrohodnost, než jak učinil žalovaný. Za podstatné vzal krajský také to, že o azyl v ČR požádala stěžovatelka až po svém zadržení policií. Hlavním motivem odchodu ze země původu tak podle soudu nebyly obavy z pronásledování, nýbrž snaha o zlepšení tíživých životních podmínek, ve kterých byla stěžovatelka nucena ve své vlasti žít.

K námitce poukazující na politickou aktivitu stěžovatelky v boji za práva Palestinců krajský soud nepřihlédl, neboť s ohledem na obsah správního spisu jde o námitku zcela nepřípadnou, vymykající se všem dosavadním tvrzením stěžovatelky učiněným v průběhu správního řízení. Předmětná námitka je proto naprosto nelogická a zavádějící, neboť s případem stěžovatelky nikterak nesouvisí.

Z uvedených důvodů Krajský soud v Praze žalobu podle ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) jako nedůvodnou zamítl.

Kasační stížností napadla stěžovatelka rozsudek krajského soudu z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatelka poukázala především na skutečnost, že se krajský soud nezabýval její námitkou týkající se procesního postupu správního orgánu, resp. jeho rozporem s žalobou citovanými ustanoveními zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů. V průběhu azylového řízení stěžovatelka uvedla, že v Číně žila se svým dědečkem ve velké nouzi, kdy trpěli nedostatkem jídla. Stěžovatelka byla nezaměstnaná. Její dědeček byl příznivcem nezávislosti Tchaj-wanu, v roce 2002 byl proto zatčen a zřejmě mu byl uložen trest smrti. Ve vězení pravděpodobně zemřel. Dále stěžovatelka uvedla, že na základě rady, podle níž by se její situace mohla zlepšit, začne-li provozovat cvičení podle hnutí Falun Gong, se rozhodla docházet do pronajatého bytu na toto cvičení. Následně viděla ve městě svou fotografii, neumí však číst a proto neví, co na ní bylo napsáno. Ostatní jí vysvětlili, že ji hledá policie. Rozhodla se proto z Číny vycestovat a hledat ochranu v ČR. V případě návratu se obává pronásledování státními orgány z důvodu své účasti v hnutí Falun Gong.

Stěžovatelka se rovněž domnívá, že správní orgán měl přihlédnout vedle oficiálních zpráv o situaci v Číně také ke zprávám nezávislých organizací dostupným např. na internetové adrese www.flghrwg.net, které pronásledování příslušníků hnutí Falun Gong dokládají. Stěžovatelka je proto přesvědčena, že splňuje podmínky uvedené v § 12 písm. b) zákona o azylu.

Vzhledem k tomu, že krajský soud pouze konstatoval závěry, ke kterým dospěl žalovaný, namítá stěžovatelka rovněž nepřezkoumatelnost jeho rozsudku ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Z uvedených důvodů žádá stěžovatelka Nejvyšší správní soud, aby napadený rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně žádá, aby byl její kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 9. 8. 2005 popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkázal přitom na správní spis, zejm. na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Podání kasační stížnosti považuje za účelové, jeho smysl spatřuje ve snaze stěžovatelky legalizovat si pobyt na území ČR poté, co bylo rozhodnuto o jejím správním vyhoštění. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Ze správního spisu přitom zjistil následující pro posouzení věci rozhodné skutečnosti: Žádost o udělení azylu podala stěžovatelka dne 23. 8. 2004. Jako důvod své žádosti označila jednak to, že v Číně cvičila v hnutí Falun Gong, jednak skutečnost, že její dědeček byl příznivcem nezávislosti Tchaj-wanu a byl zabit policisty. Proto také ji nyní pronásleduje policie. V pohovoru k žádosti stěžovatelka nad rámec výše uvedeného doplnila, že se cvičením začala na radu přátel. Prý by se v důsledku cvičení mohla zlepšit její špatná ekonomická situace. Jakým způsobem by se tak mělo stát, jí nevysvětlili. Co se týká jejího dědečka, byl zatčen v roce 2002. Jeden jeho přítel, který byl rovněž členem skupiny za nezávislost Tchaj-wanu, stěžovatelce řekl, že už za ním nemůže jít, protože je mrtvý. Zřejmě mu byl uložen trest smrti a zemřel ve vězení. Následně ji opustil i její manžel. Ve městě S. potom spatřila zatykač se svou fotografií, a proto se rozhodla odejít. Neumí číst a neví proto, co na něm bylo napsáno. Ostatní jí ale vysvětlili, že ji hledá policie. Proč ji chtějí zatknout se neptala a ostatní jí to neřekli. Sama se jednou zúčastnila jakési akce na podporu nezávislosti Tchaj-wanu v S., nepamatuje si ale, kdy to bylo, a vůbec nepochopila, o co se tam jednalo. Žádnou vlastní činnost však nevykonávala. Účast dědečka nicméně považuje za dostatečný důvod pro své zatčení, neboť „když se u nich takové činnosti někdo zúčastní, nese odpovědnost celá rodina“. Za bezprostřední příčinu svého odchodu z Číny označila výše uvedený zatykač. Lidé jí řekli, že je ještě mladá a měla by to zkusit v zahraničí. Slíbili jí pomoc. Tuto stěžovatelka přijala a odjela.

Součástí správního spisu tvoří tyto listiny: Překlad vybraných částí bulletinu Ministerstva vnitra Velké Británie Revoluce kola – hnutí Falun Gong v Číně a v exilu, 2. vydání; část zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv v Číně za rok 2003 a informace z databanky ČTK.

O stížních námitkách uvážil Nejvyšší správní soud následovně:

Stěžovatelka předně konstantně namítá porušení ust. § 32 odst. 1 správního řádu žalovaným, neboť tento podle ní nedostatečně zjistil skutkový stav věci. V zemi původu jí hrozilo zatčení jednak proto, že její dědeček byl příznivcem hnutí za nezávislost Tchaj-wanu, pročež byl zatčen a zřejmě i odsouzen k smrti, dalším možným důvodem jejího pronásledování pak byla účast stěžovatelky na cvičeních hnutí Falun Gong. Z obsahu kasační stížnosti je tak zřejmé, že napadá rozsudek krajského soudu z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Správní orgán se v odůvodnění svého rozhodnutí velmi obsírně zabývá aktuální situací příslušníků hnutí Falun Gong v Číně, přičemž dospívá k závěru o účelovosti, resp. nevěrohodnosti tvrzení stěžovatelky v tomto ohledu. Způsob, jakým tak činí, není prost nedostatků (viz níže). Téměř vůbec se ovšem žalovaný nezabýval výpovědí stěžovatelky

pokud se týká věznění a předpokládané smrti jejího dědečka, resp. údajného zatykače na stěžovatelku vyvěšeného ve městě S. V této souvislosti pouze konstatuje, že stěžovatelku nelze považovat za stoupenkyni nezávislosti Tchaj-wanu. Skutečnost, že stěžovatelka spatřila údajný „zatykač“ na svou osobu, aniž však věděla, co obsahuje a čeho se týká, protože neumí číst, pak podle žalovaného nedosahuje svým charakterem, stupněm ani intenzitou nebo opakovaností pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Nejvyšší správní soud považuje uvedený závěr, na rozdíl od krajského soudu, za nepodložený.

Žalovaný se předně vůbec nezabýval otázkou, zda na území pevninské Číny působí hnutí za nezávislost Tchaj-wanu či nikoli. Pokud by tomu tak bylo, lze důvodně předpokládat, že postoj státních orgánů vůči příslušníkům takového hnutí bude nanejvýš nepřátelský. Politika Čínské lidové republiky vůči Tchaj-wanu je v tomto ohledu zcela jednoznačná. Má-li Nejvyšší správní soud citovat čínského ministra zahraničí Li Zhaoxinga, *Čínská lidová republika nikdy nepřipustí Tchaj-wan jako nezávislý, zároveň také nikomu nedovolí v jakékoli podobě oddělit Tchaj-wan od zbytku Číny* (prohlášení učiněné na půdě OSN 27. 9. 2004). Žalovaný dále zcela ignoroval tvrzení stěžovatelky, podle něhož účastní-li se někdo v Číně „protistátních“ aktivit, je činěna odpovědnou celá jeho rodina. Obsah této výpovědi přitom odpovídá jak čínské historické tradici, tak i „filozofii“ vládnoucí Komunistické strany Číny a tvrzení stěžovatelky v tomto ohledu lze proto považovat za zcela důvěryhodné.

V daném případě je proto třeba vzít v potaz konkrétní okolnosti případu a jeho kulturní specifčnost. Za předpokladu, že výše uvedené pevninské hnutí za nezávislost Tchaj-wanu skutečně existuje, nelze podle názoru Nejvyššího správního soudu pronásledování stěžovatelky za uplatňování politických práv a svobod, byť odvozené od osoby stěžovatelčina prarodiče, a priori vyloučit. Skutečnost, že stěžovatelka nebyla schopna sama ověřit pravdivost tvrzení jejích přátel ohledně údajného zatykače ani důvod jeho vystavení, pak sama o sobě možnost takového jejího stíhání nijak nezpochybňuje. Nepochybně z ní pak nelze usuzovat na stupeň, intenzitu či opakovanost příkoří, které snad stěžovatelce v zemi původu hrozí.

Jako sporné posoudil Nejvyšší správní soud rovněž závěry žalovaného ohledně možného pronásledování stěžovatelky pro její účast na cvičeních Falun Gong. Na podkladě shromážděných informací lze podle žalovaného uzavřít, že žadatelé o azyl jsou ve velké většině k tvrzení o Falun Gong naváděni. Podle J. L. z Asijského oddělení U.S. INS uváděli žadatelé o azyl před čtyřmi lety nejčastěji takové důvody, jako je např. politika jednoho dítěte. Později se začali domnívat, že toto není příliš průchozí, a tak to změnili na Falun Gong. V devíti případech z deseti jsou podle něj naváděni. Politický poradce kanadského velvyslanectví pak ve své zjišťovací misi uvedl, že demografická charakteristika typických vyznavačů Falun Gong (starší, žijící ve městě, často chatrnějšího zdraví a převážně ženy) se neshoduje s charakteristikou většiny ilegálních imigrantů, kteří přijíždějí do Kanady na člunech. Podle organizace Human Rights Watch bylo pak hnutí Falun Gong od září 2001 zcela zahrnuto do podzemí. Dle její zprávy z ledna 2002 existoval v prosinci 2001 důvod domnívat se, že stoupenci Falun Gong měli potíže s tím, aby udrželi své hnutí při životě.

Nejvyšší správní soud jistě souhlasí s tím, že je nutno odlišit od sebe žadatele o azyl, kteří tvrdí své členství v hnutí účelově, od těch, kteří skutečně uvedený způsob života praktikují, a v důsledku toho jim hrozí ze strany domovských státních orgánů perzekuce. Ani skutečnost, že těch, kteří se za členy hnutí vydávají účelově, je převážná většina, ovšem nemůže vést k paušálním závěrům, že tvrzení o aktivitách spojených s hnutím jsou (vždy) účelová. I přes tuto převahu nepravdivých tvrzení je nutno posuzovat každý případ

individuálně a zohlednit jeho konkrétní okolnosti. V dané věci stěžovatelka sice neodpovídá demografické charakteristice typických vyznavačů Falun Gong a o filozofii tohoto hnutí má pouze minimální povědomí (a závěr žalovaného, že ji nelze považovat za stoupenkyni hnutí v pravém slova smyslu, je tudíž v podstatě správný), žádná z těchto skutečností ovšem nevylučuje možnou účast stěžovatelky na několika „sezeních“, v jejichž důsledku by jí mohlo v zemi původu hrozit pronásledování.

Konkrétně stěžovatelka v pohovoru k žádosti o azyl uvedla, že cvičení Falun Gong se zúčastnila asi čtyři až pětkrát ve městě S. v bytě, který tato organizace za tím účelem pronajímala. Učili ji dechovým cvičením, tj. dýchat tak, aby vzduch procházel skrze celé tělo. Existuje více pozic, ale stěžovatelka se jim ještě nenaučila. Motivací k účasti na cvičení byla stěžovatelce rada jejích kamarádů, podle níž může cvičení zlepšit její neutěšenou ekonomickou situaci a zajistit jí dostatek jídla.

Dle názoru Nejvyššího správního soudu není tato výpověď ve zřejmém rozporu s informacemi žalovaného o situaci hnutí Falun Gong po roce 2001. Cvičení, jehož se stěžovatelka měla účastnit, probíhalo v městském bytě (tj. nikoli na veřejném prostranství či mimo město), což odpovídá obsahu zprávy Human Rights Watch, podle níž bylo hnutí zahrnuto do podzemí. Skutečnost, že hnutí oslovuje obyvatele na hranici chudoby a přesvědčuje je k účasti na cvičení absurdním tvrzením, že participace na aktivitách hnutí může zlepšit jejich ekonomickou situaci, pak pouze potvrzuje krizi, již hnutí aktuálně prochází, resp. snahu doplnit zřejmě výrazně pokleslé počty členů.

Rovněž závěr žalovaného (byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí neuvedený), podle něhož je tvrzení stěžovatelky o její účasti na cvičeních hnutí Falun Gong účelové, proto posoudil Nejvyšší správní soud jako nepřesvědčivý.

Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že důvod kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je v daném případě naplněn, neboť ve spise zjevně chybí důkazní materiál, který by byl k učinění správného skutkového závěru ohledně možného pronásledování stěžovatelky dostačující, a skutková podstata z níž správní orgán vycházel, tak nemá oporu ve spise. Zčásti pak listinné důkazy (protokol o pohovoru k žádosti o azyl) vedou potenciálně k jiným skutkovým závěrům, než jaké učinil rozhodující orgán, a lze tak dovodit i rozpor skutkové podstaty, tak jak byla správním orgánem zjištěna, se spisem.

V dalším řízení před správním orgánem tak bude nutné předně došetřit, zda na území pevninské Číny, konkrétně v provincii H., působí hnutí za nezávislost Tchaj-wanu a v případě že ano, jaký je postoj státních orgánů Čínské lidové republiky k jeho příslušníkům. Potvrdí-li se tvrzení stěžovatelky o existenci hnutí, bude třeba znovu posoudit možnost jejího pronásledování z důvodu příbuzenského vztahu k jednomu z jeho příslušníků.

Co se týká možného pronásledování stěžovatelky z důvodu její participace na aktivitách hnutí Falun Gong, považuje Nejvyšší správní soud za vhodné, aby žalovaný do budoucna posoudil, jak kvalifikovat případy s projednávaným typově podobné, kdy žadatele o azyl sice objektivně nelze považovat za příslušníka určité politické, náboženské či jiné frakce (vrstvy) obyvatelstva v zemi původu, nicméně z jistých důvodů je státními orgány této země s uvedenou vrstvou spojován, a je jimi proto diskriminován či pronásledován. Ust. § 12 zákona o azylu na tuto otázku jednoznačnou odpověď nedává. Dle názoru Nejvyššího správního soudu je nicméně při posuzování žádostí o azyl primárně

nutno zkoumat, zda je či není žadatel v zemi původu pronásledován ze zákonem vypočtených důvodů, resp. zda mu takové pronásledování hrozí. Okolnost, zda důvody pronásledování skutečně existují - v onom užším smyslu námi zde sledovaném, tj. zda žadatel skutečně vykazuje vlastnosti, které jsou mu státními orgány připisovány - je dle názoru Nejvyššího správního soudu až druhořadého charakteru.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém rozhodnutí rozhodne i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Vzhledem k ust. § 78b odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 13. září 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

